

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**In Canonem Sacrificii Missae, Vti & reliquas eiusdem
Partes Brevis Ac Lvcvlenta, & ad pietatem vtilis Expositio**

Veken, Frans van der

Coloniae, 1644

§ 3. Memento etiam Domine

urn:nbn:de:hbz:466:1-9878

tus est *a*: Rogavi, inquit, pro te, Petre, ut non deficiat fides tua: pro quo item cum ab Herode detineretur in carcere, tota Ecclesia sine intermissione oravit. Tum hortante Apostolo *b*, *Memento te Præpositorum vestrorum*, qui vobis locuti sunt verbum Dei, oratur pro Episcopo Ordinario loci: in antiquis Liturgijs ex eiusdem Apostoli consilio addebatur Oratio pro Rege, ut nempe *c* *quietam & tranquillam vitam* subditi agerent. Iam verò servandus Canon Romanus: nisi aliud obtineat speciale privilegium, vel legitima consuetudo. Denique pro privata salute cæterorum fidelium.

§. III.

Memento etiam Domine.

Quamvis inter Theologos controuertatur, an alio quodam sensu detur propriè memoria in Deo: in-

D 7 ter

a Luc. 22. b Act. 12. c 1. Tim. 2.

ter omnes tamen conuenit, illam DEI memoriam, quam precibus imploramus, non nisi metaphoricam esse. Sumitur enim pro nouo aliquo diuinæ misericordiæ effectu, per quem erga creaturas ita se gerat, atque homines solent, quando eorum, quibus optimè cupiunt, opportunâ benefaciendi occasione recordantur. Quod sapienter expressit, & per diuinæ obliuionis antithesin illustrauit S. Gregorius, cùm ait: *a Dei memoria nec obliuione rumpitur, nec recordatione sarcitur, sed dum aliqua deserens prætermittit, more hominum obliuisci dicitur: & cùm post longum tempus, quæ voluerit, visitat, nostræ mutabilitatis consuetudine recordatus vocatur.*

Hoc ergo sensu DEVM rogat Sacerdos, vt meminerit famulorum suorum, non eorum tantùm, qui iam in genere, vel etiam specie commendati fuere ex Ecclesiæ præscripto; sed aliorum quoque,

a l. 32. Moral. c. 6.

que, quos Ecclesia priuatæ Sacerdotis deuotioni commendandos relinquit. Horum igitur memor sit Sacerdos, quorum DEVM speciatim memorem cupit. Non suaserim tamen longiores commendatorum catalogos contexi: hæc enim distractio est parum apta huic parti Sacrificij. Nec velim verbis nimis prolixis vel proprias, vel aliorum necessitates exponi: quam enim paucis Ecclesia in priore §. Seipsam, Pontificem, Antistitem commendauit? Præ quibus publicis negotijs non decet priuatas causas multò longius produci: præsertim apud illum Principem, qui omnium cuiusque miseriarum probe cōscijs ex ipso Veritatis ore nos pridem admonuit *a*, *Orantes autem nolite multum loqui*, cuius rationē mox reddit: *Scit enim Pater vester, quid opus sit vobis, antequam petatis eum*. Pauca igitur sint verba, sed affectu charitatis, pietatis, gratitudinis, misericordiæq;

a Matth. 6.

diæq; prægnantia. Quarum aliarumq; virtutum erga proximum exercendarum occasio tam in hac commemoratione viuorum, quàm in altera, quæ post Consecrationem sequitur, vitâ functorum se offert.

Quo autem commendandi breuius promptiusq; memoriæ occurrant, varia à varijs traduntur praxes. Non displicet illa, quam ex Gabriele Biel alijsq; fuggerit, qui senectutem suam haud minus pietate, quàm doctrinâ venerabilem reddidit Martinus Nauarrus *a*: vt nempe pro imaginibus memoratiuis accipiantur sex casus Grammaticales. In Nominatiuo Sacerdos seipsum collocet, atque eum, pro quo speciatim celebrare intendit: in Genitiuo parentes tam corporales, quàm spirituales: in Datiuo benefactores: in Accusatiuo inimicos suos & calumniatores, iuxta exemplum pariter & doctrinam Christi Domini *b*, *Diligite inimicos vestros,*

be-

a In manuali c. 25. n. 111. b Matth. 5.

benefacite his, qui oderunt vos; & orate pro persequentibus & calumniantibus vos. Ad Vocatiuum obijciat animo Ecclesiæ, & præsentis inprimis Sacrificij Ministros, quasi ad hæc officia vocatos à Deo: ad Ablatiuum, recordetur pauperum, miserorum, ac ratione damni vel iniuriæ quam passi, afflictorum: præsertim si ipse interdum Sacerdos aliqua iniuriæ causa vel occasio fuerit. Sunt tamen quibus ad hunc usum magis arrideant imagines piæ: vt B. Francisco Borgiæ quinque vulnera Crucifixi. Quæ sanè, præterquam quod Canonici congruant, in quo Dominicam Passionem memoriâ colimus, aptè etiam diuersis commendandorum classibus accommodari possunt: vt, verbi gratia, ad vulnus manus dextræ oremus pro Magistratu Ecclesiastico, ad vulnus sinistræ pro Ciuili: ad dextri pedis vulnus pro sanguine vel amicitia coniunctis; ad vulnus sinistri pro inimicis: denique intra sanctissimi lateris plagam

ab-

abdamus nos ipsos, vnà cum ijs, quibus
 speciatiim Sacrificium applicamus.

Post hanc priuatę deuotionis paren-
 thesin, Sacerdos rursus publicas preces
 nomine Ecclesię resumit: in quibus di-
 uinę bonitatis memorię speciatiim
 commendat *omnes circumstantes*, eos
 scilicet, qui præsentī Sacrificio inter-
 sunt, siue Missam audiunt. Nec frustra
 eorum *fidem* atque *deuotionem* ad Dei
 notitiam refert: pro mensura enim fi-
 dei & deuotionis erga hoc sacrosan-
 ctum Sacrificium, fructum eiusdem
 DEVS confert. Tum pro illis quo-
 que precatur, pro quibus, quamuis
 fortè absentibus, ipse cum populo il-
 lud offert. Ac pro illis tandem, qui spe-
 cialiter ad Sacrificij oblationem con-
 currunt, vel eleemosynam dando in su-
 stentationem Ministrorum, vel quid a-
 liud, saltem ad Sacrificij celebritatem,
 sollempnitatemque conferendo. Illi e-
 nim omnes, non per se quidem, sed
 per Sacerdotem *Sacrificium offerunt*.

Re-

Repræsentat autem Deo , tacite que commendat diuersos fines , ob quos illud à populo offerri contingat : siue in *Sacrificium laudis* , pro beneficijs acceptis ; siue in *Propitiatorium* , pro redemptione animarum ; siue in *Impetratorium* , pro æterna salute , vel incolumitate temporali.

Latissimus hîc Theologo aperitur campus ad explicandos Sacrificij fructus : quinam, & ad quos, quo ordine, quâ quantitate, dispositione, ceterorum indemnitate participantur. Sed Scholis hæc aptior disputatio , quàm Aris : & præter nonnulla ante delibata Sacris operaturo sufficere existimo , si credat , fructus huius incruentæ oblationis esse quàm maximos , quippe per quam *Fructus Oblationis cruenta* , vt loquitur Tridentinum *a* , *uberimè percipiantur* : eosque iuxta CHRISTI Domini institutionem ita dispensari , vt & suam partem tota ha-

habeat Ecclesia, cæteriꝫ; qui ex Eccle-
 siæ præscripto in Canone nominantur,
 & nihilominus magni momenti por-
 tio remaneat, quam Sacerdos ex rece-
 ptâ in Ecclesiâ probatâꝫ; consuetudine
 applicare possit alijs, pro quibus pecu-
 liariter celebrare intendit. Quid enim
 hic difficultatis, si fructus huius Sacri-
 ficij, iuxta quorundam opinionem, in-
 finitus existat? Sed demus communio-
 ri sententiæ illum finitum esse; quidni
 DEVS, qui vel vnicum milij granulum
 ita per vniuersum distribuere potest, vt
 nullus mortalium alicuius expers por-
 tionis existat; multo magis id possit
 circa fructum illum amplissimum? Cæ-
 terùm, cùm nos lateat, quantum ad
 singulos pertineat, præstat de illius de-
 terminatione Sacerdotem non esse sol-
 licitum, sed sequi consilium Doctoris a
 æquè in pietate atque in speculatione
 subtilis: videlicet Deo id totum relin-
 quere, qui optimè norit, quantum pro
 cau-

a Scot. quodl. 20. §. 19.

causis, tum communibus, tum priuatis, habitâ ratione applicationis, vel generalis per Ecclesiam, vel specialis per Sacerdotem factæ, ac dispositionis cuiusque, ex pactis conuentis cum Christo suo, ad vnumquemque pertineat.

§. IV.

*Communicantes & memoriam
venerantes.*

Non est hæc noua Oratio, sed prioris pars, à verbis illis inceptæ: *Te igitur, Clementissime Pater,* & ad sequentem vsque orationem productæ: *Hanc igitur Oblationem:* vbi etiam consuetâ formulâ concluditur, *Per Christum Dominum nostrum.* Idq; postulat verborum connexio, quibus plena sententia deerit, nisi *communicantes* referatur ad vocem præcedentem *offerimus, vel offerunt.*

Porro *communicantes*, quamuis à multis accipiatur de communicatio-
ne